

רוסיה מחויבת לביטחון ישראל, והפתרון הוא שתי מדינות

סרגיי לברוב

ביום שני הקרוב יחגגו רוסיה וישראל 30 שנה לחידוש היחסים הדיפלומטיים המלאים – תחילתו של עידן חדש בהיסטוריה משותפת. אם אנחנו מסתכלים בדפי העבר, הרשו לי להזכיר שברית המועצות הייתה המדינה הראשונה שהכירה דה יורה במדינת ישראל במאי 1948. מובן שבכרוניקה של היחסים שלנו היו עליות ומורדות. היום אנו יכולים לטעון בביטחון כי שיתוף פעולה רוסי-ישראלי מועיל והדדי עמד במבחן הזמן וממשיך להתפתח באופן פעיל בכל התחומים.

הבסיס לשיתוף הפעולה הוא דיאלוג מדיני אינטנסיבי, קודם כול ברמה העליונה ומגיעים בין־פרלמנטריים מתקדמים, כולל באמצעות קבוצות ידידות שנוסדו בגופים המחוקקים של מדינותינו. הקשר בין המשרדים מתקיים על בסיס קבוע. במהלך העשורים האחרונים נצבר ניסיון רב של אינטראקציה מגוונת בתחומים כמו כלכלה, מדע וטכנולוגיה, בריאות וחינוך. יותר מ־20 הסכמים בין־ממשלתיים מעידים על אג'נדה דו־צדדית עשירה.

יש פוטנציאל משמעותי לשיתוף פעולה מעשי וכמה פרויקטים משותפים ממומשים בהצלחה. יוזמות רבות זכו לתמיכת נשיא הפדרציה הרוסית וראש ממשלת ישראל. האינטרס של החוגים העסקיים הישראליים להיכנס לשוק הרוסי ממשיך להתגבר. למרות ההשלכות של מגפת הקורונה, מחזור הסחר בין רוסיה לישראל בשנת 2020 ירד ב־3.9 אחוזים בלבד, ובינואר-יולי השנה עלה ב־51.8 אחוזים בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד. לוועדה המשותפת הרוסית-ישראלית למסחר ולשיתוף פעולה כלכלי שהוקמה ב־1994 יש תפקיד מתאם מרכזי בהפעלת המאמצים בתחום הזה. אנו מעוניינים בחידוש מלא של עבודתה בהקדם האפשרי. למגיעים הומניטריים יש תפקיד מיוחד בחיזוק העקרונות המאחדים את יחסינו, בהבטחת יציבותם והמשכיותם. אנו מעריכים את רמת ההבנה ההדדית הגבוהה בין העם הרוסי לישראלי, המחברים בזכות זיכרון היסטורי ותרבויות משותפים. משמח לראות שעם הזמן הקשר הזה שאין לו גבולות גיאוגרפיים רק מתחזק. בישראל מתגוררים מיליוני בני ארצנו דוברי רוסית, כולל אלה שהגיעו מהרפובליקות של ברית המועצות לשעבר ומהפדרציה הרוסית. ביניהם ותיקי המלחמה הפטריוטית הגדולה, בלוקדניקים (מגיני לנינגרד במצור), אסירי מחנות ריכוז לשעבר. אנו לא אדישים לגורלם של האנשים האלה.

הדחייה הנחרצת של ניסיונות של רוויזיוניזם היסטורי, ההתנגדות לעיוות ההתהוות, המהלך והתוצאות המוכרות על ידי המשפט הבינלאומי של מלחמת העולם השנייה איחוד תמיד את רוסיה וישראל. נמשיך לתאם את מאמצינו, כולל באו"ם, כדי להתמודד עם התופעה המבישה זו.

כאשר בכמה מדינות במרכז ובמזרח אירופה מעלים את הנבלים הנאצים לדרגת גיבורים לאומיים ומשחזרים מגמות נאור־נאציות, בישראל מכבדים את זיכרון תרומתם המכריעה של חיילים גיבורים של הצבא האדום לניצחון על הנאצים, להצלת יהודים ועמים אחרים מהשמדה ולשחרור העולם מזוועות השואה. אנו רואים כיצד עמיתים ישראלים – ברמה הממלכתית והציבורית – מעודדים את פעילותן של תנועות ותיקי המלחמה ובני ארצנו ומחנכים באופן פעיל את הדור הצעיר.

קשה להפריז בהערכה של משמעות חוק 'יום הניצחון על גרמניה הנאצית' 9 במאי, שאושר על ידי הפרלמנט הישראלי ב־2017. לרגל יום השנה ה־76 לניצחון הגדול שצוין השנה התקיימו אירועים ומצעדים חגיגיים ביותר מ־45 ערים ישראליות, כולל תהלוכת 'גדוד אלמוות'. אלפי ישראלים מכל הגילים, כולל נציגים רשמיים, השתתפו באירועים האלה. ההיקף הזה מדבר בעד עצמו.

היחסים בתחום החינוך והמדע ממשיכים להתפתח בהדרגה – הן במתכונת חילופי סטודנטים ומרצים והן באמצעות מחקרים מדעיים משותפים. מדי שנה יש לסטודנטים ישראלים הזדמנות לרכוש השכלה גבוהה באוניברסיטאות ברוסיה, שם הם מתקבלים בברכה.

אנו מקווים שככל שהמצב האפידמיולוגי ישתפר, ניתן יהיה לחדש את תנועת התיירות בשתי המדינות. רוסיה, באופן מסורתי, תופסת מקום בין שלוש מדינות מרכזיות מבחינת מספר של תיירים שמגיעים לישראל. הדיאלוג הרוסי-הישראלי מתקדם במרץ באמצעות משרדי החוץ. מובן מאליו כי ללא אינטראקציה בונה של דיפלומטים אי אפשר לפתור בעיות בינלאומיות ואזוריות בעלות חשיבות עליונה, הן להבטחת השגשוג העתידי של העם הרוסי והישראלי והן לחיזוק הביטחון והיציבות הבינלאומית והאזורית. בהקשר זה יש מוניתין חיובי למגעים בין גורמי הביטחון ומשרדי ההגנה של מדינותינו, שמאפשרים באופן קבוע לדון בגישות ולהביא בחשבון את האינטרסים הלגיטימיים של שני הצדדים.

רוסיה מנהלת מדיניות חוץ רב־זקטורית ועצמאית, המבוססת על פרגמטיות, חיפוש אחר פשרות ובניית איזוני אינטרסים. הקו העיקרי שלה הוא יצירת התנאים החיצוניים הנוחים ביותר להתפתחותנו החברתית־כלכלית הפנימית. אין לנו העדפות וטאבו אידיאולוגי ביחסים עם שותפים זרים, לכן אנו ממלאים תפקיד פעיל בזירה הבינלאומית, כולל תיאום בהסדרת סכסוכים.

אנו מעוניינים בהמשך התייעצויות עם שותפינו הישראלים בנושאי ביטחון ויציבות במזרח התיכון. אנחנו מוודאים תמיד שפתרונות מקיפים לבעיות המזרח התיכון יביאו בחשבון את האינטרסים הביטחוניים של ישראל. זוהי נקודה עקרונית.

עם זאת, אנו בטוחים כי אין חלופה לעקרון שתי המדינות באשר לסכסוך הפלסטיני-ישראלי, בהתאם לבסיס משפטי בינלאומי מוכר. אנו מעודדים בכל מיני דרכים משא ומתן ישיר בין ישראלים לפלסטינים. רק באמצעותו ניתן למצוא פתרון מקיף לכל סוגיות הסטטוס הסופי. אנו מוכנים לעבוד עם עמיתינו הישראלים גם בפורמטים רב־צדדיים, בעיקר במסגרת חידוש הפעילות של הקוורטט הבינלאומי בתהליך המדיני בשיתוף פעולה הדוק עם נציגי הליגה הערבית.

אני משוכנע שזה אינטרס משותף – לא להסתפק במה שכבר הושג. לפנינו הזדמנויות ואופקים חדשים לא רק כדי להמשיך אלא גם כדי להגדיל את הניסיון החיובי של שיתוף הפעולה בתחומים רבים לטובת מדינותינו ועמינו, למען שלום ויציבות.

* גרסה דומה פורסמה ב-YNET ב-15 באוקטובר 2021